

Medlem af Inatsisartut, Anna Wangenheim
Demokraterne

Svar på §37 spørgsmål 052-2022 omhandlende fødevareundersøgelser

Kære Anna Wangenheim

17-11-2022
Sagsnr. 2022-12034

Du har i henhold til § 37, stk 1 i Forretningsorden for Inatsisartut stillet spørgsmål til Naalakkersuisut omhandlende fødevareundersøgelser m.v. Dine spørgsmål er henvist til min besvarelse.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Jeg skal indledningsvist beklage den meget sene fremsendelse af svaret til dine spørgsmål. Indhentning af bidrag til de forskellige spørgsmål har været mere kompleks end først antaget, og har derfor også taget mere tid end forventet.

Det er til brug for besvarelsen indkommet svar og bemærkninger fra Departementet for Fiskeri og Fangst, Departementet for Sundhed, Departementet for Finanser og Ligestilling og Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø.

1: Hvad er status på undersøgelse af det generelle prisniveau på dagligvarer herhjemme, som nævnes i svarnotatet til 2. behandlingen af EM2019/58?

Svar: På grund af covid-19 situationen, har færdiggørelsen af prisundersøgelsen, som nævnes i svarnotatet under punkt EM2019/58 været forsinket. Forsinkelsen skyldes bl.a. udfordringer med at indsamle data under covid-19 pandemien. Der udestår derudover en fornyet beslutning fra Naalakkersuisut i forhold til analysen. Status på undersøgelsen er, at der er indsamlet en række data før og under covid-19 pandemien. Der er ligeledes tidligere udarbejdet et foreløbigt udkast til analysen. Analyseudkastet vil dog skulle genbesøges med henblik på blandt andet opdatering af data, herunder også set i lyset af den stigende inflation i verden. Der kan ligeledes være behov for at vurdere mulige eksterne faktoreres påvirkning af prisudviklingen i Grønland.

a. Hvornår regner Naalakkersuisut med at præsentere denne undersøgelse for Inatsisartut og for offentligheden?

Svar: Såfremt det besluttes at videreføre analysen, vil det tidligst være muligt at uddele prisundersøgelsen i foråret 2023.

2. Hvad er status på undersøgelsen af at gøre laktosefri fødevarer billigere for forbrugerne, som Inatsisartut vedtog under efterårssamlingen 2019 (EM2019/58)?

Svar: I forbindelse med drøftelserne i Inatsisartut i tilknytning til prisundersøgelsen, blev det nævnt, at analysen ligeledes vil se på mulighederne for, hvordan laktosefri fødevarer kan gøres billigere for forbrugere, der har behov for disse produkter. Arbejdet med en analyse af at gøre laktosefri fødevarer billigere for forbrugere er endnu ikke påbegyndt. Der udestår også her en fornyet beslutning fra Naalakkersuisut i forhold til denne del af analysen.

a. Hvornår regner Naalakkersuisut med at præsentere denne undersøgelse for Inatsisartut og for offentligheden?

Svar: Såfremt det også besluttes at videreføre denne analyse, vil det tidligst være muligt at uddele laktoseundersøgelsen i foråret 2023.

3. Hvilke konkrete initiativer agter Naalakkersuisut at tage på baggrund af de nævnte undersøgelser?

Svar: Først når der foreligger endelige analyser, vil Naalakkersuisut kunne træffe beslutninger om eventuelle videre tiltag. Der kan således ikke på nuværende tidspunkt siges noget om konkrete videre initiativer.

4. Hvorledes kan Naalakkersuisut påvirke og regulere fødevarerpriserne?

(Departementet for Finanser og Ligestilling oplyser følgende)

Svar: Krigen mellem Rusland og Ukraine har sammen med en meget ekspansiv pengepolitik fra de store landes centralbanker i forbindelse med COVID 19-pandemien resulteret i først højere globale fødevarer- og energipriser og også stærkt øget inflation mere bredt set. Omfanget og varigheden af de internationale inflationsstigninger er fortsat forbundet med stor usikkerhed.

Det fremgår blandt andet af Naalakkersuisuts svarnotat til FM 2022/117 om *"Forslag til forespørgselsdebat vedrørende forslag til hvilke forholdsregler og hvilken indsats man kan gøre for at imødegå de stærkt stigende fødevarerpriser som følge af krigen således, at det går mindst muligt udover borgerne?"*, at denne inflation endnu ikke for alvor har ramt Grønland".

Det er ikke uden problemer at kompensere for stigende priser mere generelt eller på anden vis søge at regulere priser på et marked som her, hvor prissætningen i udstrakt grad bestemmes af priserne på importerede fødevarer.

En eventuelt hjælpende hånd kan have uheldige bivirkninger. Hvis der sendes ekstra penge ud i samfundet via kompensationsordninger, er der risiko for, at det vil skubbe yderligere til prisstigningerne. Mulige kompensationsordninger

kan desuden forsinke en nødvendig tilpasning til de nye økonomiske forhold, som man på lidt længere sigt alligevel ikke kan komme udenom. Derfor skal eventuelle kompensationsordninger og reguleringsmekanismer overvejes nøje. Det er således endnu usikkert, hvilke værktøjer der eventuelt skal tages i brug i Grønland for at håndtere den stigende inflation, som der må imødeses i de kommende år.

5. Hvordan vil de grønlandske forbrugere påvirkes som resultat af den fortsatte stigning i fødevarerpriserne på verdensplan?

Svar: Grønland vil opleve, at vores importvarer generelt bliver dyrere. Vi vil ikke opleve helt det samme pres som andre lande, da vi til dels er skærmede af den fastprisaftale, som KNI har indgået på energiområdet, der gælder til udgangen af 2023. KNI's prissikringsaftaler skærmer kun delvist for følgerne af olieprisstigningerne, og de højere fødevarerpriser vil blive følelige via importen fra udlandet. En vis stigning må under alle omstændigheder forventes.

a. Er der områder hvor man vil være særligt opmærksom på at gribe ind over for stigende forbrugerpriser for eksempel på korn- og mælkeprodukter?

Svar: Som det fremgik ved fremlæggelsen af Politisk-Økonomisk Beretning 2022 den 31. maj 2022 følger Naalakkersuisut inflationsudviklingen tæt og vil derfor også løbende vurdere, om det på et tidspunkt vil være relevant at indføre midlertidige kompensationsordninger eller andre lignende foranstaltninger, og hvordan disse i givet fald mest hensigtsmæssigt kan finansieres. Vurderingen af udviklingen sker i samarbejde med Grønlands Statistik, der løbende følger prisudviklingen, herunder på dagligvarer.

Naalakkersuisut vil især være opmærksom på påvirkningen af de særligt udsatte i samfundet.

6. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til, at der fortsat er begrænsning på import af grønlandske råvarer til Danmark?

(Departementet for Fiskeri og Fangst oplyser følgende)

Svar: Reglerne er baseret på EU's regler for import fra ikke-EU-lande (Grønland) til EU, og her er der gjort en undtagelse, så private kan indføre grønlandske fødevarer af begrænset mængde til Danmark, men kun til egen forbrug og ikke til salg. Det er kun Danmark/EU, der kan ændre reglerne, men Naalakkersuisut ønsker mulighed for at private kan importere større mængder grønlandske fødevarer til Danmark. Naalakkersuisut vil derfor kontakte den danske regering, for at undersøge muligheden for, at få øget de mængder, som private kan importere til Danmark.

Det er i dag muligt for kommercielle grønlandske firmaer at sælge grønlandske råvarer til Danmark, hvilket jo sker i stor stil for fisk og skaldyr. Grønlandske råvarer fra havet kan derfor købes i Danmark.

a. Agter Naalakkersuisut at ændre import/eksportreglerne således, at forbrugere i Danmark og grønlandske borgere i Danmark får mulighed for at købe og importere større mængder af grønlandske råvarer?

Svar: Se svaret under spg. 6.

7. Hvad er status på Naalakkersuisuts målsætning om at gøre grønlandske råvarer mere tilgængelige for grønlandske patienter i det grønlandske hus i Danmark og for øvrige indlagte i det grønlandske sundhedsvæsen?

Svar: Naalakkersuisut kan orientere om, at der på Det Grønlandske Patienthjem har været et stort fokus på grønlandske fødevarer. Herunder er der blevet udarbejdet en undersøgelse om, hvorledes brugen af grønlandske rå- og fødevarer kunne øges. Undersøgelsen har medført forbedringer i form af mulighed for opbevaring af egen mad, større udvalg af måltider, samt forbedret kommunikation mellem køkkenpersonale og patienter. Der arbejdes fortsat med at øge leverancerne af grønlandske rå- og fødevarer til Patienthjemmet. Der må dog gøres opmærksom på, at der er lovgivningsmæssige vilkår for Patienthjemmet, der medfører at der fortsat er begrænsninger på indførsel af grønlandske rå- og fødevarer.

Det Grønlandske Sundhedsvæsen arbejder løbende for at gøre grønlandsk mad og råvarer tilgængelige for patienterne. Det gælder både patienterne på Det Grønlandske Patienthjem samt de indlagte patienter på sundhedsenhederne i Grønland.

Sundhedsvæsnets køkkener udarbejder ugentlige madplaner, som indtænker grønlandske råvarer og traditionelle grønlandske retter med forbehold for sæsonbestemte råvarer. Der lægges i disse madplaner også vægt på at sikre patienterne en varieret, sund og nærende kost, der bidrager til at styrke patienternes generelle helbred.

a. Hvad agter Naalakkersuisut konkret at gøre for at sikre sig at grønlandske fødevarer integreres som et tilbud?

Svar: Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 7.

8. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?

Svar: Naalakkersuisut har intet yderligere at tilføje.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Vivian Motzfeldt